

KOCHAMY DOBREGO BOGA

NASZA BOŻA RODZINA

Poradnik metodyczny do religii
dla dzieci trzyletnich

Wydawnictwo WAM • Księża Jezuici
Kraków 2011

Wprowadzenie do książki *Nasza Boża Rodzina* *Religia dla dzieci trzyletnich*

Książka do religii dla trzylatków zawiera i podręcznik i ćwiczenia razem. Autorzy opierali się na treściach, celach i zadaniach zawartych w *Programie nauczania religii dzieci w wieku przedszkolnym* (AZ-0-01/10) pt. *Kochamy dobrego Boga*.

Wprowadzanie małego dziecka w życie religijne, w relacje z Bogiem nie może być przekazem treści i wiadomości. W książce sięgamy więc do bezpośrednich, bieżących doświadczeń dziecka, do jego zmysłu obserwacji otoczenia, przyrody i życia rodzinnego. Opowiadania w podręczniku nawiązują do pór roku, które dziecko widzi za oknem i których doświadcza, wychodząc z domu. Jest to tło ważniejszych treści, które proponujemy. Dziecko poznaje przyrodę jako dar dobrego Stwórcy, Boga, który dał człowiekowi świat i który kocha każdego człowieka takim, jakim jest, opiekuje się nim i troszczy o niego. Opowiadania i wykonywane ćwiczenia, a także proponowane zabawy są podstawą formacji chrześcijańskiej i nawiązują do rodzinnego przeżywania roku liturgicznego. Wartości, które ukazujemy w opowiadaniach, wprowadzają w świat wartości ewangelicznych. Dziecko już teraz może doświadczyć na przykładach i w zabawie, czym jest miłość, może uczyć się życzliwości i pogody ducha. Treści opowiadań nawiązują do przypowieści ewangelicznych. Mają one pomóc dziecku w przyszłości w zrozumieniu nauczania Jezusa i pragnieniu życia Ewangelią.

Każde opowiadanie kończy się myślą przewodnią związaną z treścią. Jest to jednocześnie informacja dla prowadzącego zajęcia, w jakim kierunku należy interpretować z dziećmi każde opowiadanie.

Pod opowiadaniem znajduje się *Modlitwa dziecka*. Czytamy ją dopiero po omówieniu opowiadania, po zabawie i wykonaniu ćwiczeń.

Pod modlitwą znajdują się rysunki, które dziecko może uzupełniać lub dowolnie ozdabiać. Bardzo ważne jest w pracy z dzieckiem, by nie tłumić jego wyobraźni i inwencji, lecz pozwolić mu – na bazie schematycznych rysunków w książeczce – wykonywać dowolne prace plastyczne: uzupełnianie, doklejanie, malowanie... Rysunki dla dziecka wymagają komentarza katechety, by podczas pracy dziecko kontemplowało usłyszane treści i przyswajało wartości, które poznało lub wręcz doświadczyło.

Ilustracje w książce są podporządkowane treści opowiadań. Mają służyć wspomaganiu percepcji treści przez dziecko na równi ze słowem czytany. Zamieszczone są po prawej stronie rozkładówki.

Do każdego opowiadania została przewidziana mała, prostokątna naklejka, która zawiera motyw z opowiadania. Pomoże ona dziecku kojarzyć opowiadanie z jego bohaterem: czasem konkretnym przedmiotem lub zwierzęciem albo osobą. Naklejki umieszczone są na końcu książki.

Rodzice znajdą także *Modlitwy dziecka* zebrane na końcu książki (te same, które znajdują się pod opowiadaniem w książce dziecka). Strony z zebranymi modlitwami mają zostać w domu, by rodzice mogli modlić się z dzieckiem wieczorem, korzystając z tych samych formuł, co na zajęciach religii.

Książka zawiera 36 opowiadań. Oznacza to możliwość skorzystania z nich na każdym zajęciu przy jednych zajęciach tygodniowo. Jeśli zajęcia odbywają się dwa razy tygodniowo, opowiadanie należy przeczytać na początku dwóch kolejnych zajęć. Potem możemy na jednych zajęciach wykorzystać propozycje zabaw, a na drugich zaprosić dzieci do wykonania ćwiczeń w książce.

Jak korzystać z podręcznika

Zajęcia z dziećmi trzyletnimi ze względu na ich możliwości rozwojowe powinny w tym wieku opierać się na działaniu, zabawie. Przy tak krótkim spotkaniu jednorazowym będzie to czasem trudne do przeprowadzenia. Istotne jest, by zachować pewne zasady korzystania z książki.

- Zanim zaczniemy czytać opowiadanie dziecko musi mieć czas na obejrzenie ilustracji do niego. Omawiamy dokładnie ilustrację, sprawdzając, czy dziecko wie, co ona przedstawia. Nazywamy przedmioty, rośliny i zwierzęta, ich kolory, czynności itp. Nawijamy przy tym do określeń i nazw, które dziecko za chwilę usłyszy w opowiadaniu.
- Odpowiadamy na pytania dzieci wywołane przez ilustracje.
- Czytamy opowiadanie powoli, wracając do ilustracji. Pozwalamy dzieciom na wyrażanie emocji. Dzieci mogą naśladować ruchy i głosy bohaterów opowiadania. Opowiadanie można na życzenie dzieci przeczytać powtórnie. Jeśli zajęcia odbywają się dwa razy w tygodniu, powinno się planować czytanie tego samego opowiadania na dwóch kolejnych zajęciach.
- Pomagamy każdemu dziecku znaleźć naklejkę do opowiadania i przykleić ją w odpowiednim miejscu (na górze, obok tytułu).
- Jeśli czas pozwala – po wysłuchaniu opowiadania dzieci bawią się w proponowane zabawy. Zabawy mają dziecku pomóc w zrozumieniu treści, w przyswojeniu ich przez przeżycie, w wyzwoleniu emocji. Zabawa może być rozłożona na dwa kolejne zajęcia.
- Praca plastyczna dziecka nie podlega ocenie. Dziecko w tym wieku uczy się dopiero korzystania z kredek, dlatego każdy wysiłek powinien spotkać się z aprobatą, nawet jeśli dziecko zamaze tylko nieporadnie rysunek albo opowiadanie. Jeśli dziecko wyraźnie nie potrafi i nie chce rysować, nie zmuszamy go. Praca plastyczna ma być formą zabawy, nie nauki w szkolnym znaczeniu.
- Każde zajęcia kończymy modlitwą. Dzieci powtarzają proponowane zdania, mogą przy tym uczyć się już odpowiednich postaw modlitewnych. Warto, by modlitwę połączyć z gestami.

Poradnik dla katechety

Poradnik dla katechety zawiera propozycje zajęć dla dzieci ujęte w 36 katechezach. Propozycje te mają inną strukturę, niż poradniki metodyczny dla starszych grup wiekowych. Wiąże się to ze specyfiką zajęć z małymi dziećmi. Katecheta w zależności od możliwości grupy może na bazie propozycji wymyślać własne zabawy dla dzieci. Propozycje są więc jedynie wskazówkami i mają służyć jako inspiracja do pracy z dziećmi.

Wszystkie opisy katechez mają tę samą strukturę: Cel katechetyczny, Treści, Wymagania i Propozycje zajęć.

Propozycja zajęć ujęta jest w czterech punktach:

1. Opisanie czynności związanych z czytaniem opowiadania.
2. Propozycja zabaw i rozmów dotyczących głównych treści i celów katechezy.
3. Propozycja pracy w książce dziecka.
4. Modlitwa dziecka.

Jeśli katecheta ma możliwość przeprowadzenia zajęć dwa razy w tygodniu, wtedy jedno opowiadanie czyta dzieciom na kolejnych dwóch katechezach. Za pierwszym razem koncentruje się potem na zabawie, a na następnych zajęciach – na pracy plastycznej.